

Valstybinių miškų urėdijos miškininkai šiuo metu atlieka vieną pirmųjų metų darbų – spygliuočių medžių kankorėžių rinkimą ir aižymą, kuris vyksta vienintelėje Lietuvoje – Dubravos medelyno kankorėžių aižykloje. Į aižyklą atvežami kankorėžiai iš įvairiuose šalies regionuose esančių sėklinių plantacijų, genetinių draustinių ir sėklinių medynų. Šiais metais miškininkai renka tik paprastosios pušies kankorėžius, nes kitoms medžių rūšims šiemet – ne derliaus metai.

„Šiuo metu esame surinkę apie 6 tonas pušies kankorėžių ir išaižę apie 50 kg sėklų. Vidutinė sėklų išeiga nuo išaižyto kiekio – 1 proc. Šie metai nėra labai derlingi, renkame tik paprastosios pušies kankorėžius, kurių turėsime apie 20 tonų. Planuojame, kad aižymo darbus pabaigsime vasario mėnesį. Šiuo metu vyksta sėklų kokybės tyrimai, kuriuos atlieka Valstybinė miškų tarnyba, kai iš tam tikro kiekio sėklų ištiriama jų būklė, vertinamas sėklų švarumas, gyvybingumas, taip pat ar jos nebuvo pažeistos kenkėjų bei ligų. Rudens ir žiemos sezono staigūs temperatūros svyravimai ir kiti abiotiniai veiksniai galėjo padaryti neigiamą poveikį sėkloms. Kol kas laukiame rezultatų“, – sako VMU Dubravos medelyno vadovas Vytautas Grunskis.

Iš viso Valstybinių miškų urėdija prižiūri 36 paprastosios pušies plantacijas, kurios užima 230 ha plotą. Šiais metais miškininkai kankorėžius renka 12-oje plantacijų ir 5-iose paprastosios pušies genetiniuose draustiniuose, kurie išsidėstę visuose šalies regionuose – Aukštaitijoje, Žemaitijoje, Suvalkijoje ir Dzūkijoje.

Į aižyklą atvežti kankorėžiai pirmiausiai yra džiovinami, mechanškai apdorojami specialiuose būgnuose, kad sėklos atsiskirtų nuo kankorėžio. Tai gana sudėtingas ir įdomus procesas, užtrunkantis nuo dviejų dienų iki kelių savaičių. Surinktoms sėkloms yra pašalinami sparneliai, jos išvalomos bei išdžiovinamos iki nustatyto drėgnumo, kad būtų tinkamos laikyti Miško sėklų sandėlyje-šaldytuve. Čia sėklos laikomos optimaliomis sąlygomis, saugomos ne vienerius metus, kad išlaikytų savo daigumą, gyvybingumą ir kitas sėklai sudyti reikalingas savybes.

„Sėklų rezervas sandėlyje-šaldytuve laikomas tam, jei miško medžiai nederėtų kelis metus, miškų urėdijos medelynai turėtų ką sėti ir kasmet galėtų išauginti reikiamą medelių kiekį valstybiniais ir privatiems miškams įveisti ir atkurti. Sėklų rezerve, priklausomai nuo medžių rūšies, sėklų saugoma 2-10 metų į priekį“, – sako VMU Miško sėklų ir sodmenų skyriaus specialistas Renatas Plačiakis.

Valstybinių miškų urėdijos Dubravos aižyklos Miško sėklų sandėlyje-šaldytuve laikomos sėklos, surinktos iš sėklinių plantacijų, kurios dažniausiai įveisiamos kiekviename kilmės rajone iš geriausių medžių klonų. „Jos papildomai formuojamos, medžiai genimi, taip

skatinant dažniau ir gausiau derėti bei kad būtų kuo paprasčiau kankorėžius surinkti. Jei medžiai aukštesni – renkama iš bokštelių“, – pasakoja VMU Dubravos medelyno vadovas Vytautas Grunskis.

Šiomet šalies miškus papildys mūsų kraštams neįprastas, tačiau pietų ir vidurio Europoje dažnai sutinkamas medis – paprastasis bukas. Dar ne taip seniai mokslininkai buvo nustatę, kad šio medžio šiaurinė riba baigiasi pietų Lietuvoje. Tačiau šiltėjant klimatui, bukų augimo arealas užima vis didesnę Lietuvos dalį. Rudenį Valstybinių miškų urėdijos miškininkai rinko šio medžio sėklas, o joms sudygus, pavasarį, sodins apie 100 tūkst. buko sodinukų.

Iš paruoštų genetiškai vertingų sėklų Valstybinių miškų urėdijos medelynai kasmet užaugina apie 50 mln. kokybiškų sėjinukų ir sodinukų, iš kurių apie 30 mln. panaudojama miškų urėdijos valdomiems miškams atkurti ir įveisti, o likusi dalis parduodama Lietuvos ar užsienio pirkėjams.

Valstybinių miškų urėdija kasdien rūpinasi Lietuvos miškais: moderniuose medelynuose auginami miško sodmenys, atkuriami ir įveisiami nauji miškų plotai, rūpinamasi miškų sanitarine ir priešgaisrine apsauga, ypatingas dėmesys skiriamas biologinės įvairovės išsaugojimui miškų ekosistemose, prižiūrimi ir kuriami nauji rekreaciniai objektai lankytojams. Lietuvos valstybiniuose miškuose, kuriuos patikėjimo teise valdo Valstybinių miškų urėdija, ūkininkaujame laikantis tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principų.

